

Az SGML olyan nyelv tehát, amely elválasztja egymástól a dokumentum szerkezetét és tartalmát. Ily módon az alkalmazástól független és újra felhasználható dokumentumokat hozunk létre. Az SGML használatának eldöntése mindig szervezet-specifikus kérdés. A döntés előtt mérlegelni és elemezni kell többek között azt, hogy más szervezetek hogyan használják, melyek az ottani alkalmazások tanulságai, milyen technikai megoldásokkal éltek, hogyan fogjunk hozzá az SGML bevezetéséhez, milyen költségek merülnek fel, milyen jellegű és mértékű képzésre van szükség a szervezeten belül, mit jelent az SGML-alkalmazás fenntartása és működtetése, milyen új technikai megoldások érhetők el az SGML segítségével.

- Összegezve:
- az SGML nemzetközi szabvány,
  - független a rendszertől, az eszköztől és a nyelvtől,
  - bármilyen információs formát tartalmazhat,
  - az SGML-ben mindent szabályok határoznak meg,
  - az SGML reprezentációs nyelv, bármilyen típusú dokumentum megjelenítésére alkalmas.

/HEIMBÜRGER, A.: Introduction to Standard Generalized Markup Language (SGML). = Microcomputers for Information Management, 11. köt. 4. sz. 1994. p. 239–260./

(Kardos Krisztina)

Promenade: kertészeti képek keresése és lehívása a hálózaton

A *Promenade* a Pittsburgi Egyetem és a National Agricultural Library (NAL) közös projektje. Mivel a NAL képi forrásai – más könyvtárakhoz hasonlóan – hagyományos eszközökkel nehezen kereshetők vissza, és csak helyben használhatók, megvizsgálták, hogyan segíthetnek ezen korszerű technika alkalmazásával.

A projekt egyben kísérlet annak eldöntésére, hogy hogyan lehet képekből tematikusan visszakereshető adatbázist készíteni.

Két, egymástól erősen különböző művet választottak. Elsőként a *Curtis Botanical Magazine* első 26 évfolyamából (1787–1807) választottak 1059 botanikai nyomatot. A Curtis-kiadvány kézzel színezett nyomatokat tartalmaz egyrészt olyan növényekről, amelyek Európából és Észak-Amerika keleti részéből származnak, másrészt olyanokról, amelyeket utazók gyűjtöttek, mint pl. *Pitcaim* és *Bligh*. Minden nyomatot szöveges leírás kíséri, a nomenklatúrával, a jellemzőkkel és a termőhely leírásával.

A másik adatbázis még épülőben van, és *Randy Heatly*, a Michigani Állami Egyetem kutatójának diái tartalmazza növényi kártevőkről, és az azonosításukra alkalmas növénykárosodásokról.

A Curtis-gyűjteményről 35 mm-es színes diákat készítettek, amelyeket külső cégnél digitalizáltak Kodak Photo-CD-re való felvitellel.

A képeket kísérő leírások szokatlan betűtípusa miatt optikai karakterfelismerő programmal nem lehetett ezeket bevenni. A billentyűzetről való adatbevitelt szintén elvetették, mert igen munkaigényes, utólagos szakszerkesztést igényelt volna,

továbbá XVIII–XIX. századi lévén, nem felel meg a korszerű botanikai ismereteknek. A kártevők adatbázisát ugyancsak Photo-CD-re vitték, és a leírások ASCII-szöveggé alakították.

A Curtis adatbázisnál a képeket a szövegtől külön kezelték, mivel a felhasználók gyakran csak a képeket nézik meg. Az indexelést a Curtis adatbázisnál rögzített hosszúságú mezők segítségével, a kártevők adatbázisában ugyanilyen módon és teljes szöveg visszakeresésével oldották meg. Az indexelők a képekre vonatkozó, és modern botanikai jellemzőkkel kapcsolatos indexkifejezéseket is adtak. Az indexkifejezéseket összevetették a CAB tezaurusával, és a Royal Horticultural Society *Dictionary of Gardening* kiadványával is.

A két adatbázisból jött létre a *Promenade*, amelyet az *ONTOS* tárgyorientált adatbáziskezelővel kezelnek. Eredetileg házilagosan fejlesztették ki a grafikus felhasználói interfészt az *ONTOS*-szal való párbeszédre, hogy ezzel lehetővé tegyék távoli felhasználók keresését is az adatbázisban. A *Mosaic* megjelenése után ezzel leálltak, mivel a *World Wide Web* és a *Mosaic* keresőprogram sokkal gyorsabb és hatékonyabb párbeszédet tesz lehetővé.

/McLEAN, S.–RASMUSSEN, E. M.–WILLIAMS, J. G.: *Promenade: networked query and retrieval of horticultural images*. = Online Information '94. 18th International Online Meeting, 6–8 December 1994, Proceedings. Oxford, etc.: Learned Information, 1994. p. 457–468./

(Koltay Tibor)